

TIESAS SPRIEDUMS (piekt? pal?ta)

2016. gada 21. janv?r? (*)

L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu – Nodok?i – Pievienot?s v?rt?bas nodoklis – Sest? PVN direkt?va – Atbr?vojumi no nodok?a – 13. panta A da?as 1. punkta g) apak?punkts – T?du pakalpojumu atbr?vojums no nodok?a, kas ir cieši saist?ti ar soci?lo apr?pi un soci?l?s nodrošin?šanas darbu un ko sniedz publisko ties?bu organiz?cijas vai citas organiz?cijas, kuras ir atz?tas par labdar?bas organiz?cij?m – J?dziens “pakalpojumu sniegšana un pre?u pieg?de, kas ir cieši saist?ti ar soci?lo apr?pi un soci?l?s nodrošin?šanas darbu” – Organiz?cijas, kuras ir atz?tas par labdar?bas organiz?cij?m – Soci?l? servisa m?joklis

Lieta C?335/14

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *cour d’appel de Mons* (Be??ija) iesniedza ar l?mumu, kas pie?emts 2014. gada 18. j?nij? un kas Ties? re?istr?ts 2014. gada 11. j?lij?, tiesved?b?

Les Jardins de Jouvence SCRL

pret

État belge,

pedaloties:

Axa Belgium SA.

TIESA (piekt? pal?ta)

š?d? sast?v?: ceturt?s pal?tas priekšs?d?t?js T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], kas pilda piekt?s pal?tas priekšs?d?t?ja pien?kumus, tiesneši D. Šv?bi [*D. Šváby*], A. Ross [*A. Rosas*], E. Juh?ss [*E. Juhász*] un K. Vajda [*C. Vajda*] (referents),

?ener?ladvok?ts: ?. Bots [*Y. Bot*],

sekret?rs: V. Tur? [*V. Tournès*], administrators,

?emot v?r? rakstveida procesu un 2015. gada 3. j?nija tiesas s?di,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

- *Les Jardins de Jouvence SCRL* v?rd? – *L. Streppe* un *G. Lardinois*, *avocats*,
- *Axa Belgium SA* v?rd? – *P. Meessen* un *C. Goossens*, *avocats*,
- Be??ijas vald?bas v?rd? – *M. Jacobs* un *C. Pochet*, k? ar? *J.?C. Halleux*, p?rst?vji,
- Eiropas Komisijas v?rd? – *F. Dintilhac* un *L. Lozano Palacios*, p?rst?vji,

noklaus?jusies ?ener?ladvok?ta secin?jumus 2015. gada 9. j?lija tiesas s?d?,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1977. gada 17. maija Sestās direktīvas 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopējā pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Sestā direktīva”), 13. panta A daļas 1. punkta g) apakšpunktā.

2 Šis līgums tika iesniegts saistībā ar strīdu starp *Les Jardins de Jouvence SCRL* (turpmāk tekstā – “LJJ”) un *État belge* jautājumā par atteikumu atlīdzināt šai sabiedrībai pievienotās vērtības nodokli (PVN), kuru tās samaksājusi priekšnodokļa par darbiem saistībā ar nekustamo īpašumu, kas ir veikti, lai varētu ekspluatēt sociālā servisa mājokli.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Sestā direktīva no 2007. gada 1. janvāra ir atcelta un aizstāta ar Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 1. lpp.). Tomēr, ņemot vērā attiecīgo faktu rašanās laiku, uz pamatlietu attiecas Sestā direktīva.

4 Sestās Direktīvas 13. panta A daļā ir noteikts:

“1. Ciktāl tas nav pretrunā ar citiem Kopienas noteikumiem, dalībvalstis atbrīvo turpmāk minētās darbības atbilstīgi noteikumiem, ko tās pieņem, lai nodrošinātu pareizu un godīgu šo atbrīvojumu piemērošanu un lai nepieautu [nekādu] nodokļu nemaksāšanu, apiešanu vai āunprēto izmantošanu:

[..]

g) tādā pakalpojumu sniegšanā un tādā preču piegādē, kas ir cieši saistīti ar sociālās aprūpes un sociālās nodrošināšanas darbu, ieskaitot tos, ko veic veco āžu pansionāti, publisko tiesību subjekti vai citas organizācijas, ko attiecīgā dalībvalsts atzinusi par labdarības organizācijām;

[..]

2. [..]

b) preču piegādei vai pakalpojumu sniegšanai nepiešķir 1. punkta b), g), h), i), l), m) un n) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu, ja:

– tas nav būtiski svarīgs [nepieciešams] atbrīvotajiem darījumiem,

[..].”

Beļģijas tiesības

5 Pievienotās vērtības nodokļa kodeksa (1969. gada 27. jūlija *Moniteur belge*, 7046. lpp.) redakcijā, kas bija spēkā līdz 2005. gada 21. jūlijam, 44. panta 2. punktā bija paredzēts:

“Tāpat no nodokļa ir atbrīvota:

[..]

2° t?du pakalpojumu sniegšana un t?du pre?u pieg?de, kas ir cieši saist?ti ar soci?lo apr?pi, ko veic iest?des, kuru m?r?is ir apr?p?t vec?ka gadag?juma cilv?kus, kuras par t?d?m ir atzinusi kompetent? iest?de un kuras, ja runa ir par priv?to ties?bu subjektiem, darbojas soci?los apst?k?os, kas ir l?dz?gi publisko ties?bu subjektu apst?k?iem [..]”

6 Ar 2005. gada 11. j?lija ietvarlikumu (2005. gada 12. j?lija *Moniteur belge*, 32180. lpp.) no 2005. gada 22. j?lija Pievienot?s v?rt?bas nodok?a kodekss tika groz?ts. Groz?t? kodeksa (turpm?k tekst? – “groz?tais PVN kodekss”) 44. panta 2. punkt? ir noteikts:

“T?pat no nodok?a atbr?vo:

[..]

2° t?du pakalpojumu sniegšanu un t?du pre?u pieg?di, kas ir cieši saist?ti ar soci?l?s apr?pes, soci?l?s nodrošin?šanas darbu un ar b?rnu un jauniešu aizsardz?bu, ko veic publisko ties?bu subjekti vai citas organiz?cijas, ko kompetent? iest?de atzinusi par labdar?bas organiz?cij?m.

Pie t?m tostarp pieder:

– organiz?cijas, kuru m?r?is ir apr?p?t vecus ?audis;

[..].”

7 1997. gada 5. j?nija Dekr?ta par veco ?aužu pension?tiem, soci?l? servisa m?jok?iem un dienas apr?pes centriem vec?ka gadag?juma cilv?kiem un par Valonijas Vec?ka gadag?juma cilv?ku padomes izveidi (1997. gada 26. j?nija *Moniteur belge*, 17043. lpp.) redakcij?, kas bija sp?k? faktu rašan?s br?d? pamatliet? (turpm?k tekst? – “1997. gada 5. j?nija dekr?ts”), 2. panta 1. punkt? veco ?aužu pension?ts ir defin?ts k? “vieta, kas neatkar?gi no t?s nosaukuma paredz?ta vismaz 60 gadus vecu personu izmitin?šanai, kur?m taj? ir past?v?g? dz?vesvieta un kuras taj? sa?em kolekt?vus ?imenes, m?jsaimniec?bas, ikdienas dz?ves atbalsta pakalpojumus, k? ar? vajadz?bas gad?jum? medm?su vai paramedic?niskos pakalpojumus”.

8 1997. gada 5. j?nija dekr?ta 2. panta 2. punkt? soci?l? servisa m?jok?i ir defin?ti k? “vair?kas ?kas, kuras neatkar?gi no to nosaukuma veido funkcion?lu kopumu, kuru apsaimnieko p?rvaldnieks, kas par maksu pied?v? vismaz 60 gadus vec?m person?m atseviš?us dz?vok?us, kuri t?m ?auj dz?vot neatkar?gi, k? ar? sniedz pakalpojumus, kurus t?s var br?vi izv?l?ties”. Šaj? ties?bu norm? ar? ir noteikts, ka vald?ba preciz? funkcion?l? kopuma j?dzienu un ka soci?l? servisa m?jok?a koplietošanas telpas, iek?rtas un pakalpojumi var ar? b?t pieejami cit?m vismaz 60 gadus vec?m person?m.

9 Saska?? ar 1997. gada 5. j?nija dekr?ta 5. panta 1. punkta pirmo da?u veco ?aužu pension?ta vai soci?l? servisa m?jok?u p?rvald?bai j?sa?em licence un atbilstoši š? dekr?ta 5. panta 2. un 5. punktam š?m iest?d?m ir j?atbilst konkr?t?m norm?m.

10 T?d?j?di saska?? ar 1997. gada 5. j?nija dekr?ta 5. panta 2. punktu veco ?aužu pension?tam ir j?atbilst konkr?t?m norm?m par:

“1° pakalpojumiem, kas iek?auti izmitin?šanas vai uz?emšanas cen?;

[..]

6° ?dienu, higi?nu un vesel?bas apr?pi,

[..]

9° iekš?j?s k?rt?bas noteikumiem, kuros tiek iev?roti š?di principi:

[..]

c) ?imenes locek?u un draugu [..] br?va piek?uve veco ?aužu pansion?tam.”

11 No 1997. gada 5. j?nija dekr?ta 5. panta 5. punkta otr?s da?as un min?t?s da?as 1. apakšpunkta izriet, ka soci?l? servisa m?jok?iem ir j?atbilst Valonijas vald?bas defin?taj?m norm?m, kas attiecas uz min?t?m jom?m un ir cit?ti š? sprieduma 10. punkt?.

12 Saska?? ar 1997. gada 5. j?nija dekr?ta 5. panta 5. punktu individu?liem dz?vok?iem, kuros soci?l? servisa m?jok?i nodod iem?tnieku r?c?b?, ir j?b?t vismaz vienai dz?vojamai istabai, virtuves telpai, kura, iesp?jams, ir apvienota ar dz?vojamo istabu, gu?amistabai, vannas istabai un priv?tai tualetei. Turkl?t atbilstoši š? dekr?ta 5. panta 5. punkta otr?s da?as 4. apakšpunktam soci?l? servisa m?jok?iem ir j?atbilst ar? konkr?t?m norm?m attiec?b? uz “papildu pakalpojumiem, kuru sniegšana p?rvaldniekam oblig?ti ir j?organiz? vai j?dara pieejami p?c iem?tnieku l?guma, un uz noteikumiem par piek?uvi š?diem pakalpojumiem” (turpm?k tekst? – “piepras?tie izv?les pakalpojumi”), kas ir pakalpojumi, kuru “minim?lo saturu nosaka [Valonijas] vald?ba”.

13 No Valonijas vald?bas 1998. gada 3. decembra dekr?ta, ar kuru tiek ?stenots 1997. gada 5. j?nija dekr?ts (1999. gada 27. janv?ra *Moniteur belge*, 2221. lpp.), pamatlietas faktisko apst?k?u dien? sp?k? esošaj? redakcij? (turpm?k tekst? – “1998. gada 3. decembra dekr?ts”), III pielikuma ar nosaukumu “Soci?l? servisa m?jok?iem piem?rojam?s normas” III noda?as 2.2. punkta izriet, ka soci?l? servisa m?jok?os oblig?ti j?b?t nodrošin?tai koplietošanas telpu uzkopšanai, piem?jas ?r?jo piel?gojumu un iem?tnieku r?c?b? nodoto materi?lu uztur?šanai, iekš?jo un ?r?jo logu uzkopšanai, pašvald?b? organiz?to izklaides programmu pazi?ošanai, t?pat k? p?rvald?t?ja pilnvarot?s personas viz?t?m vismaz divas reizes gad?. Turkl?t saska?? ar š? paša 1998. gada 3. decembra dekr?ta III pielikuma š?s noda?as 2.3. punktu soci?l? servisa m?jok?os oblig?ti iem?tnieku r?c?b? j?b?t nodotiem š?diem izv?les pakalpojumiem, kuras var br?vi izmantot:

– iesp?jai sa?emt tr?s ?dienreizes dien?, tostarp oblig?ti pilnas silt?s pusdienas, vai nu kop?gaj? soci?l? servisa m?jok?a z?l?, kas paredz?ta ?dn?cas un izklaides nol?kiem, vai veco ?aužu pansion?ta restor?n?, vai veco ?aužu apr?pes pansion?t?, kas funkcion?li ir piesaist?ts soci?l? servisa m?jok?iem, vai iem?tnieka priv?taj? dz?vokl?. Iem?tniekiem katru dienu izsniegt?s ?dienreizes tiek re?istr?tas, nor?dot sa??m?ja v?rdu un nepieciešam?s nor?des r??ina izrakst?šanai par t?m;

– iesp?jai, ka vismaz reizi ned??? priv?tais dz?voklis tiek t?r?ts;

– iesp?jai, ka iem?tnieka person?g?s dr?bes tiek izmazg?tas.

14 Turkl?t no iesniedz?jtiesas l?muma izriet, ka soci?l? servisa m?jok?os Ekonomikas ministrijas p?rraudz?b? tiek praktiz?tas noteiktas cenas.

Pamatlieta un prejudici?lie jaut?jumi

15 *LJJ* ir 2004. gad? saska?? ar Be??ijas ties?b?m dibin?ta kooperat?v? sabiedr?ba, kuras m?r?is pamatlietas faktisko apst?k?u laik? bija ekspluat?t un p?rvald?t apr?pes iest?des, k? ar? veikt visas citas darb?bas, kas tieši vai netieši ir saist?tas ar vesel?bas apr?pes pakalpojumiem un

slimnieku un vecāka gadagājuma cilvēku, un cilvēku ar invaliditāti vai citu personu aprūpi.

16 2004. gada oktobrī LJJ paziņoja Beļģijas nodokļu iestāde par to, ka tā uzskatīja darbību vienistabas dzīvokļu izīrēšanā atbilstošām personām. Tādēļ šis nodokļu iestāde reģistrēja LJJ PVN maksājumu reģistrācijai.

17 2006. gada 27. oktobrī LJJ saņēma pagaidu darbības atļauju sociālā servisa mājokļu "Les Jardins de Jouvence" ekspluatācijai.

18 Šie sociālā servisa mājokļi piedāvā saviem iemītniekiem dzīvokļus, kas paredzēti vienai vai divām personām un kuros ir aprīkota virtuve, dzīvokļa istaba, guļamistaba un aprīkota vannas istaba. Turklāt tie par maksu sniedz arī citām personām papildu pakalpojumus, proti, piekūvi restorānam un bāram, frizētavai un estētiskas pakalpojumu salonam, fizioterapijas zāles, ergoterapijas aktivitātes, veļas mazgātavai, dispanseram, kurā var veikt asins analīžu pieņemšanu, un ārstu praksei.

19 No 2004. gada augusta līdz 2006. gada septembrim LJJ veica nozīmīgus nekustamā īpašuma apsaimniekošanas darbus un instalēja ierīces, kas nepieciešamas tās darbības mērķim, lai varētu uzskatīt sociālā servisa mājokļu ekspluatāciju.

20 2006. gada 5. oktobrī un 14. novembrī nodokļu iestāde pārbaudīja LJJ grāmatvedību, lai piemērotu PVN tiesību aktus laikposmā no 2004. gada 30. augusta līdz 2006. gada 30. septembrim. Pārbaudes beigās šis iestāde secināja, ka LJJ nebija tiesību atskaitēt PVN, kas šai sabiedrībai bija jāmaksā par nekustamā īpašuma būvdarbiem laika posmā no 2004. gada līdz 2006. gadam, tostarp par visiem darījumiem, kas veikti sociālā servisa mājokļu apsaimniekošanā un kas bija atbrīvoti no PVN saskaņā ar grozītā PVN kodeksa 44. panta 2. punktu. Līdz ar to minētā nodokļu iestāde pieprasīja no LJJ kādā veidā atskaitīt nodokļa samaksu.

21 2007. gada 25. janvārī nodokļu iestāde informēja LJJ par tās pašreizējā PVN norīcinātu konta slēgšanu ar 2006. gada 30. septembri.

22 2007. gada 13. februārī LJJ tika paziņots maksājuma rēķojums, par kuru tika celta prasība *tribunal de première instance de Mons* [Monsas pirmās instances tiesā] 2007. gada 20. februārī.

23 Ar 2012. gada 19. jūnija spriedumu šis tiesa noraidīja LJJ prasību kā nepamatotu, uzskatot, ka organizācijas, kuru mērķis ir rūpēties par veciem cilvēkiem, ir atbrīvotas no PVN atbilstoši grozītā PVN kodeksa 44. panta 2. punktam, nepastāvot vajadzībai pārbaudīt, vai attiecīgie pakalpojumi ir saistīti tostarp ar sociālo palīdzību un sociālās nodrošināšanas darbu un vai tos sniedz publisko tiesību subjekti vai tādās organizācijas, kuras kompetentā iestāde ir atzinusi par labdarības organizāciju.

24 2012. gada 19. decembrī LJJ iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Cour d'appel de Mons* [Monsas Apelācijas tiesā].

25 Šajā tiesā LJJ norādīja, ka formāla sociālā servisa mājokļu ekspluatācijas atļauja ne vienmēr nozīmē tās labdarības rakstura atzīšanu, jo sociālā servisa mājokļu licencēšanas nosacījumi būtiski atšķiras no veco cilvēku pansionātiem piemērojamiem. Tāpat šis sabiedrība norāda, ka pašvaldības faktiskā līdzdalība, kas ir sociālās apdrošināšanas vai sociālās nodrošinājuma pamatelements, nav novērojama attiecībā uz sociālā servisa mājokļiem. Šajā lietā LJJ nesaņēma nekādu valsts finansējumu un tās iemītnieki nesaņēma nekādu atbalstu vai valsts līdzdalību, lai segtu ar sniegtajiem pakalpojumiem saistītās izmaksas.

26 Beļģijas valsts *Cour d'appel de Mons* lūdz noraidīt LJJ prasību, norādot, ka šis

sabiedrība, kura sniedza grozīt? PVN kodeksa 44. panta 2. punkt? paredz?tos pakalpojumus, bija no PVN atbr?vots nodok?a maks?t?js, kurš l?dz ar to nevar?ja izmantot š? nodok?a atskait?šanas ties?bas. Be??ijas valsts apgalvoja, ka *LJJ* ekspluat?tiem soci?l? servisa m?jok?iem bija licence no Valonijas re?iona [*Région wallonne*] un tie bija form?li atz?ti par labdar?bas organiz?cij?m, lai sniegtu ar soci?lo nodrošin?jumu cieši saist?tus pakalpojumus. T?pat *LJJ* sniegtajiem pakalpojumiem, kas bija tieši saist?ti ar iem?tniekiem pied?v?to izmitin?šanu, apr?pi un ?rst?šanu, lai uzlabotu vi?u fizisko un/vai gar?go labsaj?tu, bija labdar?bas raksturs.

27 *Cour d'appel de Mons*, šauboties par to, k? ir j?interpret? Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkts, nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1) Vai soci?l? servisa m?joklis 1997. gada 5. j?nija dekr?ta izpratn?, [kas apsaimnieko pe??as] nol?kos atseviš?us dz?vok?us, kuri ir paredz?ti vienai vai div?m person?m un kuros ir apr?kota virtuve, dz?vojam? istaba, gu?amistaba un apr?kota vannas istaba, t?m t?d?j?di ?aujot dz?vot neatkar?gi, k? ar? par maksu pe??as g?šanas nol?k? nodrošina izv?les pakalpojumus, kas nav paredz?ti tikai soci?l? servisa m?jok?a iem?tniekiem (restor?na un b?ra, friz?tavas un est?tikas pakalpojumu salona, fizioterapijas z?les, ergoterapijas darb?bu, ve?as mazg?tavas, dispansera, kur? var veikt asins anal?zes, ?rsta prakses izmantošanu), ir organiz?cija, kura b?t?b? ir labdar?bas organiz?cija un kura nodrošina “t?du pakalpojumu sniegšanu un t?du pre?u pieg?di, kas ir cieši saist?ta ar soci?l?s apr?pes un soci?l?s nodrošin?šanas darbu” Sest?s direkt?vas [...] 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkta izpratn??

2) Vai atbilde uz šo jaut?jumu ir atš?ir?ga, ja attiec?gais soci?l? servisa m?joklis apl?koto pakalpojumu sniegšanai sa?emtu subs?dijas vai jebk?das cita veida priekšroc?bas vai finansi?lu l?dzdal?bu no valsts iest?d?m?”

Par prejudici?liem jaut?jumiem

28 Ar saviem jaut?jumiem, kurus j?apl?ko kop?, iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka uz t?diem soci?l? servisa m?jok?u pe??as nol?k? sniegtajiem pakalpojumiem k? pamatliet?, par kuriem tie nesa?em nek?das subs?dijas, ne ar? cita veida priekšroc?bas vai finansi?lu l?dzdal?bu no valsts, piem?ram, t?di pakalpojumi k? atseviš?u dz?vok?u nodošana vec?ka gadag?juma personu, kur?m ir vismaz 60 gadi, r?c?b?, ?aujot t?m dz?vot piln?gi neatkar?gi, k? ar? uz papildu pakalpojumiem, kuri ir pieejami ar? soci?l? servisa m?jok?os nedz?vajoš?m person?m, nodrošin?šanu par maksu, attiecas šaj? norm? paredz?tais atbr?vojums [no nodok?a].

29 No Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkta teksta izriet, ka š? norma ir piem?rojama t?du pakalpojumu sniegšanai un pre?u pieg?dei, kuru, pirmk?rt, “veic publisko ties?bu subjekti vai citas organiz?cijas, ko attiec?g? dal?bvalsts atzinusi par labdar?bas organiz?cij?m”, un kura, otrk?rt, ir “cieši saist?ta ar soci?l?s apr?pes un soci?l?s nodrošin?šanas darbu” (spriedumi *Kingscrest Associates* un *Montecello*, C?498/03, EU:C:2005:322, 34. punkts, k? ar? *Zimmermann*, C?174/11, EU:C:2012:716, 21. punkts).

30 ?emot v?r?, ka šaj? liet? nav str?da par to, ka *LJJ* nav publisko ties?bu subjekts Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkta izpratn?, t?s dar?jumus var atbr?vot no PVN saska?? ar šo normu tikai, cikt?l uz to attiecas j?dziens “citas organiz?cijas, ko attiec?g? dal?bvalsts atzinusi par labdar?bas organiz?cij?m” š?s ties?bu normas izpratn?.

31 T?tad vispirms j?p?rbauda, vai uz *LJJ* attiecas j?dziens “citas organiz?cijas, ko attiec?g? dal?bvalsts atzinusi par labdar?bas organiz?cij?m” Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta

g) apakšpunkta izpratnē, un pēc tam, vai tādēļ sociālā servisa mājokļu sniegtie pakalpojumi, kādi ir pamatlieti, ir “cieši saistīti ar sociālās aprūpes un sociālās nodrošināšanas darbu” šīs pašas tiesību normas izpratnē.

Par nosacījumu saistību ar labdarības organizāciju rakstura atzīšanu attiecīgā dalībvalstī

32 Vispirms ir jāatgādina, ka Sestās direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta g) apakšpunktā nav precizēti nosacījumi un paši noteikumi, saskaņā ar kuriem par labdarības organizācijām atzītu tādās organizācijās, kas nav publisko tiesību subjekti. Tādējādi principā katras dalībvalsts tiesības ir jāparedz noteikumi, saskaņā ar kuriem šādām organizācijām var tikt atzīts šāds raksturs (skat. spriedumu *Zimmermann*, C-174/11, EU:C:2012:716, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Šajā kontekstā Sestās direktīvas 13. panta A daļas 2. punkta a) apakšpunktā dalībvalstīm ir piešķirta iespēja šī paša panta 1. punkta g) apakšpunktā paredzēt atbrīvojuma no nodokļa piešķiršanu organizācijām, kas nav publisko tiesību subjekti, padarīt atkarīgu no tā, vai ir ievērots viens vai vairāki no minētā 2. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajiem nosacījumiem. Šos fakultatīvos nosacījumus attiecīgā atbrīvojuma piešķiršanai dalībvalstīs var izvirzīt brīvi un papildu kārtā (skat. spriedumu *Zimmermann*, C-174/11, EU:C:2012:716, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 No tā izriet, ka Sestās direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta g) apakšpunktā dalībvalstīm ir piešķirta novērtējuma brīvība atzīt noteiktas organizācijas, kuras nav publisko tiesību subjekti, par labdarības organizācijām (šajā ziņā skat. spriedumu *Kingscrest Associates un Montecello* C-498/03, EU:C:2005:322, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka, lai noteiktu organizāciju, kuras nav publisko tiesību subjekti, labdarības raksturu, valsts iestāde saskaņā ar Savienības tiesību un valsts tiesu uzraudzību ir jāņem vērā vairāki apstākļi. Tostarp var būt specifisku valsts vai reģionālu, normatīvu vai administratīvu, ar nodokļiem vai sociālo nodrošinājumu saistītu noteikumu esamība, attiecīgā nodokļu maksātāja darbības piemērošais vispārējais interešu raksturs, tas, ka citiem nodokļu maksātājiem, kas veic tādās pašas darbības, jau ir atzīts līdzīgs raksturs, kā arī tas, ka attiecīgā pakalpojumu izmaksas lielā daļā, iespējams, sedz slimokases vai citas sociālās nodrošinājuma iestādes (spriedums *Zimmermann*, C-174/11, EU:C:2012:716, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Šajā kontekstā varētu ņemt vērā arī to, ka Valonijas reģionā uz sociālā servisa mājokļiem, veco ēkām pansionātiem un veco ēkām dienas aprūpes centriem attiecas viens tiesiskais regulējums, kura mērķis ir regulēt dažādu institucionalizētos veidus veco ēkām atbalstam un aprūpei.

37 Šajā ziņā, kas iesniedzējtiesai jāpārbauda, šīet, ka no lietas materiāliem izriet, ka papildu šajā tiesiskajā regulējumā definētajam par to, kas ietilpst jēdzienā “sociālā servisa mājokļi”, tajā ir noteikts, ka sociālā servisa mājokļu ekspluatācijai ir nepieciešama Valonijas valdības izsniegta licence, kam ir nepieciešams izpildīt vairākus nosacījumus un normas. Šīet, ka no lietas materiāliem izriet – kas jāapstiprina iesniedzējtiesai –, ka šo nosacījumu un normu starpā dažas ir tādās, kas attiecas uz sociālā servisa mājokļiem un veco ēkām pansionātiem kopīgā jomā.

38 Tāpat, lai novērtētu, vai attiecīgajai organizācijai ir labdarības raksturs, ir jāņem vērā tas, ka sociālā servisa mājokļi, kā izriet arī no iesniedzējtiesas lūguma, Ekonomikas ministrijas pārraudzībā iekasē konkrētas cenas.

39 Konkrēti, runājot par apstākli, ka sociālā servisa mājokļi, kuru mērķis ir gūt peļņu, kā,

piem?ram, *LJJ* ekspluat?tajam, nesa?em nek?du atbalstu no valsts, nedz ar? finansi?lu valsts l?dzdal?bu, j?nor?da, pirmk?rt, ka, t? k? j?dziens “organiz?cija” ir pietiekami plašs, lai ietvertu priv?tus uz??mumus, kuru m?r?is ir g?t pe??u (spriedums *Zimmermann*, C?174/11, EU:C:2012:716, 57. punkts) – tas, ka *LJJ* veic savu darb?bu tikai ar š?du m?r?i, nek?d? veid? neizsl?dz šo sabiedr?bu klasific?šanu par “citu organiz?ciju, ko attiec?g? dal?bvalsts atzinusi par labdar?bas organiz?cij[u]” Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkta izpratn?. Otrk?rt, no š? sprieduma 35. punkt? atg?din?t?s judikat?ras izriet, ka tas, ka sniegto pakalpojumu izmaksas faktiski liel?kaj? da?? sedz slimokase vai soci?l?s nodrošin?šanas organiz?cijas, var b?t viens no v?r? ?emamiem elementiem, lai noteiktu, vai attiec?g? organiz?cija ir labdar?bas organiz?cija, bet šis apst?klis, k? nor?d?ja ar? ?ener?ladvok?ts savu secin?jumu 30. punkt?, ir tikai viens no daudzajiem elementiem citu starp?. L?dz ar to valsts finans?juma neesam?ba pati par sevi neizsl?dz š?du atz?šanu, bet t? j?izv?rt?, ?emot v?r? visus atbilstošos elementus šaj? liet?.

40 Š?dos apst?k?os iesniedz?jtiesai b?s j?nov?rt?, ?emot v?r? visus atbilstošos elementus, tostarp tos, kas min?ti š? sprieduma 35.–39. punkt?, vai valsts iest?des, atz?stot *LJJ* par labdar?bas organiz?ciju, ir iev?rojušas nov?rt?juma br?v?bas robežas, kuras t?m ir noteiktas Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkt?.

Par nosac?jumu, atbilstoši kuram pakalpojumu sniegšanai j?b?t cieši saist?tai ar soci?l?s apr?pes un soci?l?s nodrošin?šanas darbu

41 Attiec?b? uz m?r?i, k?ds ir Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkt? paredz?tajai atbr?vošanai no nodok?a, no Tiesas judikat?ras izriet, ka norma paredz, ka ne piln?gi vis?m, bet gan tikai taj? uzskait?t?m un ?oti s?ki aprakst?t?m darb?b?m visp?r?j?s interes?s nepiem?ro PVN (šaj? zi?? skat. it ?paši spriedumus *Stichting Uitvoering Financiële Acties*, 348/87, EU:C:1989:246, 12. punkts, k? ar? *Ygeia*, C?394/04 un C?395/04, EU:C:2005:734, 16. punkts). Nodrošinot labv?l?g?ku pieeju PVN nozar? attiec?b? uz noteiktiem visp?r?jo interešu pakalpojumiem, kas sniegti labdar?bas jom?, min?to atbr?vojumu m?r?is ir samazin?t šo pakalpojumu izmaksas un padar?t tos pieejam?kus person?m, kuras tos var?tu izmantot (spriedums *Kingscrest Associates un Montecello*, C?498/03, EU:C:2005:322, 30. punkts).

42 Tom?r j?konstat?, ka Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkta tekst? starp pakalpojumiem, kas ir cieši saist?ti ar soci?lo apr?pi un soci?l?s nodrošin?šanas darbu un uz kuriem t?d?j?di attiecas šaj? norm? paredz?tais atbr?vojums, ir tieši min?ti pakalpojumi, kurus sniedz veco ?aužu pansion?ti.

43 Šaj? zi?? j?nor?da, ka veco ?aužu pansion?ti, t?pat k? soci?l? servisa m?jok?i, nodod dz?vokli vismaz 60 gadus vecu personu r?c?b? un sniedz daž?dus atbalsta un apr?pes pakalpojumus. Pirmk?rt, no PVN piem?rošanas viedok?a j?b?t vien?dai attieksmei pret dz?vok?u nodrošin?šanas pakalpojumiem neatkar?gi no t?, vai šo dz?vok?u nodrošin?šanu veic veco ?aužu pansion?ts vai soci?l? servisa m?jok?i. Otrk?rt, cikt?l min?tie atbalsta un apr?pes pakalpojumi, kurus soci?l? servisa m?jok?iem ir j?pied?v?, piem?rojot atbilstošo valsts tiesisko regul?jumu, atbilst tiem, kurus veco ?aužu pansion?tiem j?sniedz saska?? ar šo tiesisko regul?jumu, tiem ir j?piem?ro t?ds pats PVN.

44 T? rezult?t? no tiem pamatliet? apl?kot? soci?l? servisa m?jok?a sniedzamajiem pakalpojumiem piel?gotu dz?vok?u nodošanai vec?ku personu r?c?b? var piem?rot Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkt? paredz?to atbr?vojumu. Citiem pakalpojumiem, kurus soci?l? servisa m?jok?iem ir j?sniedz, princip? ar? var piem?rot šaj? norm? paredz?to atbr?vojumu it ?paši ar nosac?jumu, ka šo soci?l? servisa m?jok?u saska?? ar valsts tiesisko regul?jumu sniedzamo pakalpojumu m?r?is ir nodrošin?t atbalstu vec?k?m person?m, k? ar? par t?m r?p?ties, un tie atbilst ar? veco ?aužu pansion?tu pied?v?tajiem pakalpojumiem

saska?? ar šo tiesisko regul?jumu.

45 Turkl?t, pret?ji *LJJ* un *Axa Belgium SA* (turpm?k tekst? – “*Axa*”) apgalvotajam, šo secin?jumu nevar atsp?kot ar to, ka iest?de, kas p?rvalda soci?l? servisa m?jok?us, nesa?em nek?du valsts finansi?lu atbalstu un ka t?s sniegtie pakalpojumi nav nek?d? m?r? finansi?li atl?dzin?mi no soci?l?s apdrošin?šanas.

46 Šaj? zi?? ir j?uzsver, ka Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkt? nav noteikts nosac?jums saist?b? ar valsts finanšu atbalstu attiec?gajam komersantam vai valsts iest?žu vai soci?l?s apdrošin?šanas iest?žu finansi?lu l?dzdal?bu par labu sniegto pakalpojumu sa??m?jiem. Faktiski, k? to uzsv?ra Be??ijas vald?ba tiesas s?d?, šaj? norm? ir pieš?irta zin?ma noz?me veikto dar?jumu ?pašajam raksturam, k? ar? komersanta, kurš sniedz konkr?tos pakalpojumus vai pieg?d? preces, statusam, nevis ?pašajam š? komersanta finans?šanas veidam vai t? samaks?tajai atl?dz?bai.

47 Turkl?t j?atg?dina, ka Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkt? paredz?tie atbr?vojumi sev? ietver autonomus Savien?bas ties?bu j?dzienus un ka tie t?tad j?defin? Eiropas Savien?bas l?men? (spriedums *Kingscrest Associates* un *Montecello*, C?498/03, EU:C:2005:322, 22. punkts). Ta?u defin?t Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkt? paredz?tos pakalpojumus atkar?b? no t?, vai past?v valsts finansi?la l?dzdal?ba par labu komersantam un vai soci?l?s apdrošin?šanas iest?des sedz pakalpojumu izmaksas, padar?tu dal?bvalstu š?s jomas tiesisko regul?jumu ?paš?s rakstur?paš?bas atkar?gas no š? j?dziena, kas rad?tu kait?juma risku š? j?dziena autonomai interpret?cijai un rad?tu atš?ir?bas t? piem?rošan? Savien?b?.

48 Turkl?t j?noraida *LJJ* un *Axa* izvirz?tais iebildums, ka komersanti, kuri nav ties?gi sa?emt valsts finans?jumu, atrodas neizdev?g?k? konkurences st?vokl? nek? tie komersanti, kas š?du finans?jumu sa?em, jo, t? k? pirmie min?tie komersanti nevar atskait?t PVN, tiem ir j?p?rnes visi ar b?vniec?bu saist?tie izdevumi, kurus tie samaks?juši jau iepriekš, uz vi?u pakalpojumu sa??m?jiem, ieskaitot ar to saist?to PVN, un š?da situ?cija, p?c šo sabiedr?bu dom?m, b?tu pretrun? nodok?u neitralit?tes principam.

49 Faktiski atbilstoši past?v?gajai judikat?rai nodok?u neitralit?tes princips it ?paši nepie?auj no PVN viedok?a atš?ir?gi apl?kot l?dz?gas preces vai pakalpojumus, starp kuriem past?v konkurence (skat. spriedumu *Zimmermann*, C?174/11, EU:C:2012:716, 48. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

50 Ta?u šaj? liet? valsts finanšu atbalsta neesam?ba par labu *LJJ* un š?s sabiedr?bas sniegto pakalpojumu izmaksu nesegšana no soci?l?s apdrošin?šanas iest?žu puses nav ietekm?jusi š?s p?d?j?s min?t?s sabiedr?bas sniegto pakalpojumu raksturu, jo šie pakalpojumi ir sal?dzin?mi ar tiem, ko sniedz citas sabiedr?bas, kas sa?em valsts atbalstu vai finansi?lu l?dzdal?bu no valsts iest?d?m. T?tad nodok?u neitralit?tes princips at?auj piem?rot t?du pat PVN min?tajiem pakalpojumiem.

51 Turkl?t j?nor?da, ka atbilstoši pirm? jaut?juma redakcijai starp tiem pakalpojumiem, ko pied?v? *LJJ*, veicot soci?l? servisa m?jok?u p?rvaldnieka darb?bu, konkr?ti maksas pakalpojumi tiek sniegti izv?les k?rt? gan soci?l? servisa m?jok?u iem?tniekiem, gan person?m, kas nav iem?tnieki. It ?paši runa ir par piek?uvi restor?nam un b?ram, friz?tavai un est?tikas pakalpojumu salonam, fizioterapijas z?lei, ergoterapijas aktivit?t?m, ve?as mazg?tavai, dispanseram, kur? var veikt asins anal?žu pie?emšanu, un ?rsta praksei.

52 Šaj? zi?? j?atg?dina, ka atbilstoši Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 2. punkta b) apakšpunkta pirmajam ievilkumam dal?bvalstis atbr?vojumu nepieš?ir tostarp š?s direkt?vas 13.

panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkt? paredz?tajiem pakalpojumiem, ja tie nav b?tiski svar?gi [nepieciešami] atbr?voto dar?jumu veikšanai. Faktiski, k? izriet no Tiesas judikat?ras, š? norma, kas dal?bvalst?m ir oblig?ti j?iev?ro, paredz nosac?jumus, kuri ir j??em v?r?, interpret?jot daž?dus taj? min?tus atbr?vojumu pieš?iršanas gad?jumus, kas t?pat k? min?t?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkt? paredz?tais gad?jums attiecas uz pakalpojumiem vai pre?u pieg?d?m, kuras ir "cieši saist?tas" vai kur?m ir "cieša saikne" ar darb?bu visp?r?j?s interes?s (šaj? zi?? skat. spriedumu *Ygeia*, C?394/04 un C?395/04, EU:C:2005:734, 26. punkts).

53 Run?jot par š? sprieduma 51. punkt? min?tajiem pakalpojumiem, kas tiek sniegti p?c izv?les, valsts tiesai ir j?nosaka, kuri no tiem tiek piepras?ti atbilstoši piem?rojamajam valsts tiesiskajam regul?jumam. Š?dus pakalpojumus, ja vien tie atbilst veco ?aužu pansion?ta pied?v?tajiem, var uzskat?t par cieši saist?tiem tostarp ar soci?lo apr?pi un par nepieciešamiem, lai var?tu sniegt no nodok?a atbr?votos pakalpojumus.

54 Šaj? kontekst? j?nor?da, ka no *LJJ* un *Axa* apsv?rumiem izriet, ka 1998. gada 3. decembra r?kojum? k? piepras?tie izv?les pakalpojumi ir uzskait?ti ?din?šanas, priv?to dz?vok?u uzkopšanas vismaz reizi ned???, k? ar? iem?tnieku person?g?s ve?as mazg?šanas pakalpojumi. T?tad š?iet, ka piepras?tie izv?les pakalpojumi, ja vien tie atbilst veco ?aužu pansion?tu pied?v?tajiem, ir nepieciešami, lai soci?l? servisa m?jok?i var?tu veikt no nodok?a atbr?votos dar?jumus. Savuk?rt, run?jot par citu izv?les pakalpojumu sniegšanu pamatlietas apst?kos, k?, piem?ram, friziera un est?tikas pakalpojumi, neš?iet, ka attiec?gaj? valsts tiesiskaj? regul?jum? soci?l? servisa m?jok?iem tiek pras?ts š?dus pakalpojumus pied?v?t, jo š?dus papildus pakalpojumus nevar uzskat?t par nepieciešamiem, lai soci?l? servisa m?jok?i var?tu veikt no nodok?a atbr?votos dar?jumus. Tom?r šis punkts ir j?p?rbauda iesniedz?jtiesai.

55 ?emot v?r? visus iepriekš min?tos apsv?rumus, uz uzdotajiem jaut?jumiem j?atbild š?di:

– Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka t?diem no tiem soci?l? servisa m?jok?u sniegtajiem pakalpojumiem k? pamatliet?, kuru labdar?bas raksturs ir j?izv?rt? iesniedz?jtiesai saist?b? ar šaj? spriedum? min?tajiem elementiem, piem?ram, atseviš?u dz?vok?u nodošana vec?ka gadag?juma personu r?c?b?, var piem?rot šaj? norm? paredz?to atbr?vojumu [no nodok?a]. Citiem pakalpojumiem, kurus sniedz šis soci?l? servisa m?joklis, princip? ar? var piem?rot atbr?vojumu, tostarp, ja vien šo pakalpojumu, kurus soci?l? servisa m?jok?iem j?sniedz atbilstoši valsts tiesiskajam regul?jumam, m?r?is ir nodrošin?t atbalstu vec?ka gadag?juma person?m, k? ar? t?s apr?p?t un tie atbilst ar? pakalpojumiem, kurus veco ?aužu pansion?tam j?pied?v? saska?? ar atbilstošo valsts tiesisko regul?jumu;

– šaj? zi?? nav noz?mes tam, vai t?ds soci?l? servisa m?jok?a apsaimniekot?js, k?ds tiek apl?kots pamatliet?, sa?em vai nesa?em subs?dijas vai cita veida priekšroc?bas vai finansi?lu l?dzdal?bu no valsts iest?d?m.

Par ties?šan?s izdevumiem

56 Attiec?b? uz pamatlietas pus?m š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas nav min?to pušu izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (piekt? pal?ta) nospriež:

Padomes 1977. gada 17. maija Sest?s direkt?vas 77/388/EEK par to, k? saska?ojami dal?bvalstu ties?bu akti par apgroz?juma nodok?iem – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma: vienota apr?inu b?ze, 13. panta A da?as 1. punkta g) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka t?diem no tiem soci?l? servisa m?jok?u sniegtajiem pakalpojumiem k? pamatliet?, kuru labdar?bas raksturs ir j?izv?rt? iesniedz?jtiesai

saistība ar šajiem spriedumiem, minētajiem elementiem, piemēram, atsevišķu dzīvokļu nodošana vecāka gadagājuma personu rīcībā, var piemērot šajiem normām paredzēto atbrīvojumu [no nodokļa]. Citiem pakalpojumiem, kurus sniedz šis sociālais serviss mājoklis, principā arī var piemērot atbrīvojumu, tostarp, ja vien šo pakalpojumu, kurus sociālais serviss mājokļiem jāsniiedz atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam, mērķis ir nodrošināt atbalstu vecāka gadagājuma personām, kā arī tās aprūpēt un tie atbilst arī pakalpojumiem, kurus veco āžu pansionātam jāpiedāvā saskaņā ar atbilstošo valsts tiesisko regulējumu.

Šajiem ziņojumiem nav nozīmes tam, vai tās sociālais serviss mājokļa apsaimniekotājs, kāds tiek aplūkots pamatlietā, saņem vai nesaņem subsīdijas vai cita veida priekšrocības vai finansējumu līdzdalībai no valsts iestādēm.

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – franču.